

Funded by the European Union's
Seventh Framework Programme

trafooon

Traditional Food Network to improve the transfer of knowledge for innovation

Slobodan Milenković

Organska proizvodnja maline

 trafooon

Traditional Food Network to improve the transfer of knowledge for innovation

Lokaliteti za organsku proizvodnju maline

Brus (Žunje), jun 2015.

SADNI MATERIJAL

- Materijal za reprodukciju (sadni materijal), u biljnoj proizvodnji mora biti proizveden metodama organske proizvodnje (izuzev ako takav materijal ne može da se nabavi na tržištu)
- -Ovlašćena organizacija za kontrolu i sertifikaciju odobrava upotrebu konvencionalnih sadnica ako je zemljište u statusu konverzije
- -Ministarstvo poljoprivrede odobrava upotrebu “netretiranog” semena i sadnog materijala ako je zemljište u organskom statusu

ZDRAVSTVENO STANJE!

Dozvoljena hraniva i poboljšivači zemljišta u skladu sa direktivom 889/2008 EEC i propisima Republike Srbije

- Stajnjak**, osušeni stajnjak, dehidrirano životinjsko đubrivo (uz odobrenje kontrolnog tela) ako potiče iz ekstenzivnog stočarstva
- Kompostirani** i tečni životinjski ekskrementi (uz odobrenje kontrolnog tela)
- Kompostirani** otpaci biljnog i životinjskog porekla sa gazdinstva (uz odobrenje kontrolnog tela) i da količina teških metala (u mg/kg suve materije ne prelazi: 0,7 za kadmijum, 70 za bakar, 200 za cink i 0,4 za živu.
- Treset
- Gline, perlit, vermikulit, zeolit...
- Ostaci posle gajenja gljiva
- Nus proizvodi životinjskog porekla (razne vste brašna), uz odobrenje kontrolnog organa
- Nus proizvodi biljnog porekla: ostaci pri preradi suncokreta, soje, tikve, kokosa, ječma
- Strugotina, ostaci drveta (drvo nije hemijski tretirano)
- Kalijum sulfat, kalcijum karbonat, magnezijum sulfat, magnezijum i kalcijum karbonat (za sve prirodno poreklo i prirodni procesi dobijanja)
- Elementarni sumpor, mikroelementi (uz odobrenje kontrolnog tela)

-organska hraniva

Primena stajnjaka pri zasnivanju zasada:

- na celoj površini
- u “trakama”

Nepravilnosti u primeni stajnjaka

Organska hraniva

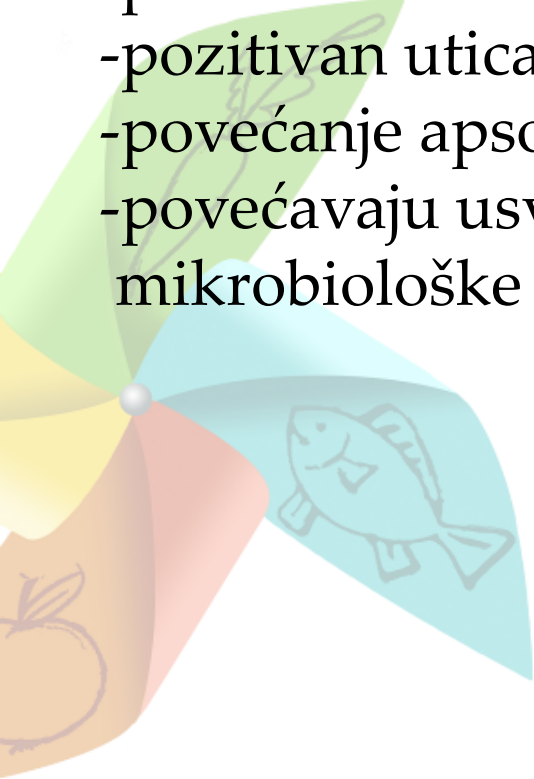

-Italpollina: 4:4:4; Guanito; Siforga;
Duetto; Dix 10...

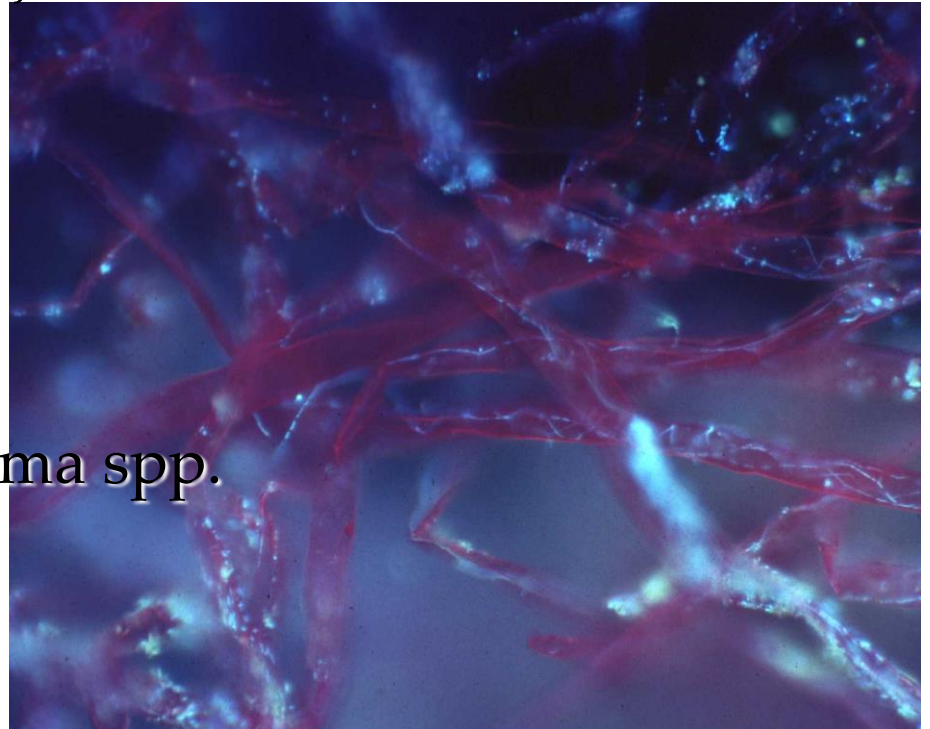
-Dehidratacija, kompostiranje, sečenje i presovanje
**-Sirovine: kokošiji, konjski i goveđi stajnjak i
biljni ostaci u preradi šećerne repe i uljane repice**

Korisne vrste gljiva roda *Trichoderma*:

- konkurenti štetnim (patogenim) gljivama
- paraziti štetnih gljiva
- pozitivan uticaj na rast korenovog sistema
- povećanje apsorpcione površine korenovog sistema
- povećavaju usvajanje hraniva preko procesa mikrobiološke mineralizacije

Trichoderma spp.

TIFI

Ogled: Od 2010 god. lok. Mršinci (Čačak)

- u sadnji potapane sadnice u “rastvor” Tifi
- u toku vegetacionog perioda zalivanjem
- prevencija bolesti korena
- porast

Kompostiranje

Dodavanje sloja suve materije u komposter

*Dodavanje vode i inokulata
na sloj suve materije*

Gliste

-Godišnje gliste unesu u zemljište preko 6 t organske materije po 1 ha, u šumama i preko 9 t, i time doprinose razlaganju biljnih ostataka. Gliste stvaraju 40-100 t izmeta/ha godišnje i na taj način koncentrišu hraniva za biljke

-
-U tako stvorenom materijalu hraniva su dostupna biljci a njihova količina je višestruko veća u odnosu na okolno zemljište (N 5x, P 7x i K 11x).

-Postoji tri grupe glista. Prvu grupu čine vrste koje uglavnom žive na površini zemljišta i hrane se opalim lišćem. Druga grupa su vrste koje žive u kanalima u zemljištu na dubini od 5-40 cm. Treća grupa su vrste koje žive u trajnim kanalima koji prodiru u zemljište i 3-4 m čak i kroz plužni nepropusni sloj!

Održavanje zemljišta “sendvič” sistem

Eko koridori, kompenzacione površine

Tehnologija gajenja na “uzdignutim redovima” (“raised beds”)
(prevencija truleži i uvenuća korena)

• Plesnivost plodova (*Botrytis cinerea*)

- Infekcija (zaraza) nastaje u periodu cvetanja
- Micelija gljive u dormantnom stanju (“miruje”) do formiranja plodova!
- Broj tretmana?
- Rokovi?
- Fungicidi?

Biofungicidi

Aureobasidium pullulans

DSM 14940

Boni Protect

Preparati:

- Serenade max
- Thimorex
- Hf pilzvorzorge

Primena u zaštiti od:

Botrytis cinerea

Monilia fructigena

Penicillium expansum

Fusarium sp.

Alternaria alternata

Malinina grinja (*Phyllocoptes gracilis*)

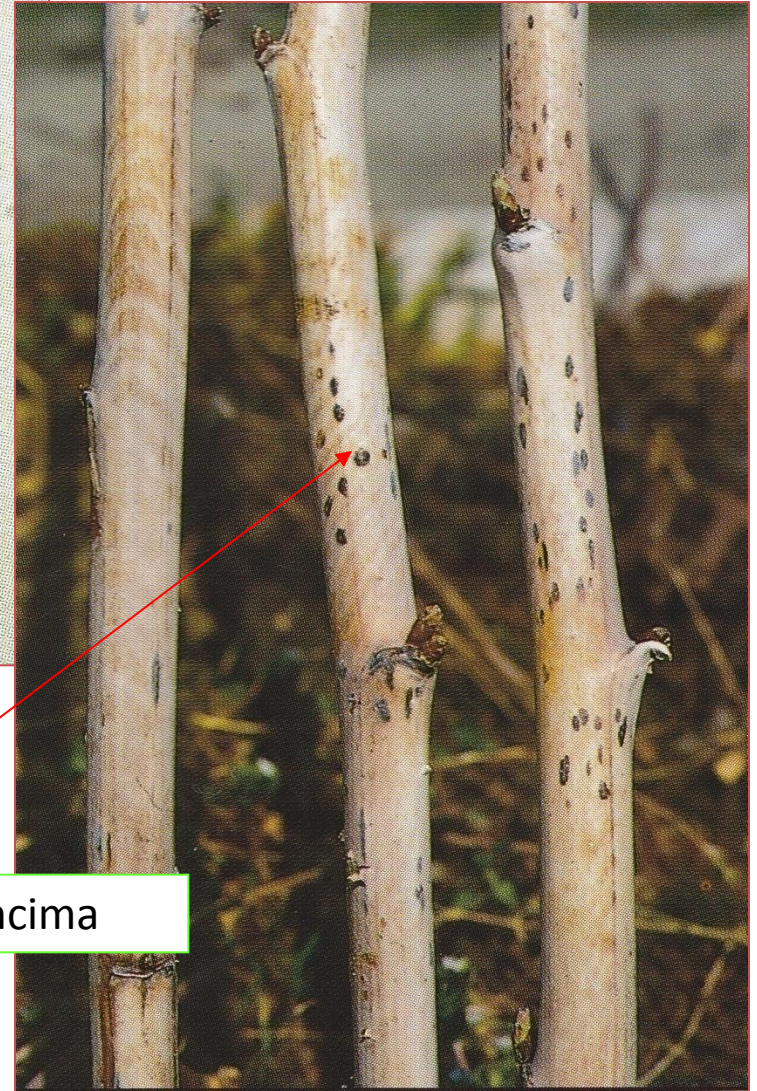

Simptomi na lišću

Simptomi otećenja od sumpora
(doza iznad preporučene i visoka temperatura)

Značaj tretmana posle berbe!

Sklerocije gljive na izdancima

• Malinina muva izdanaka (*Reseliella theobaldi*)

Značaj tretmana posle berbe!

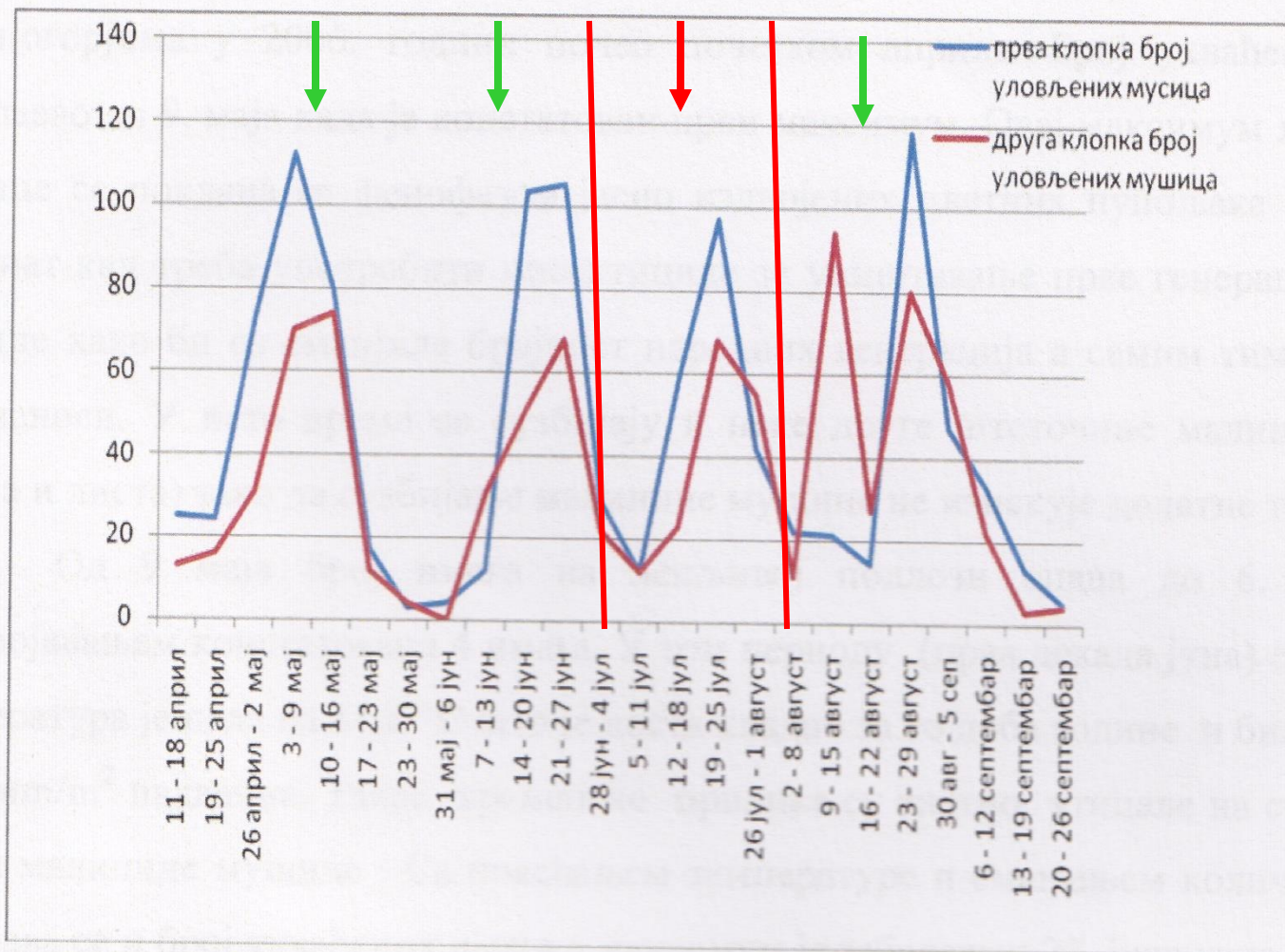
• Malinina muva izdanaka (*Reseliella theobaldi*)

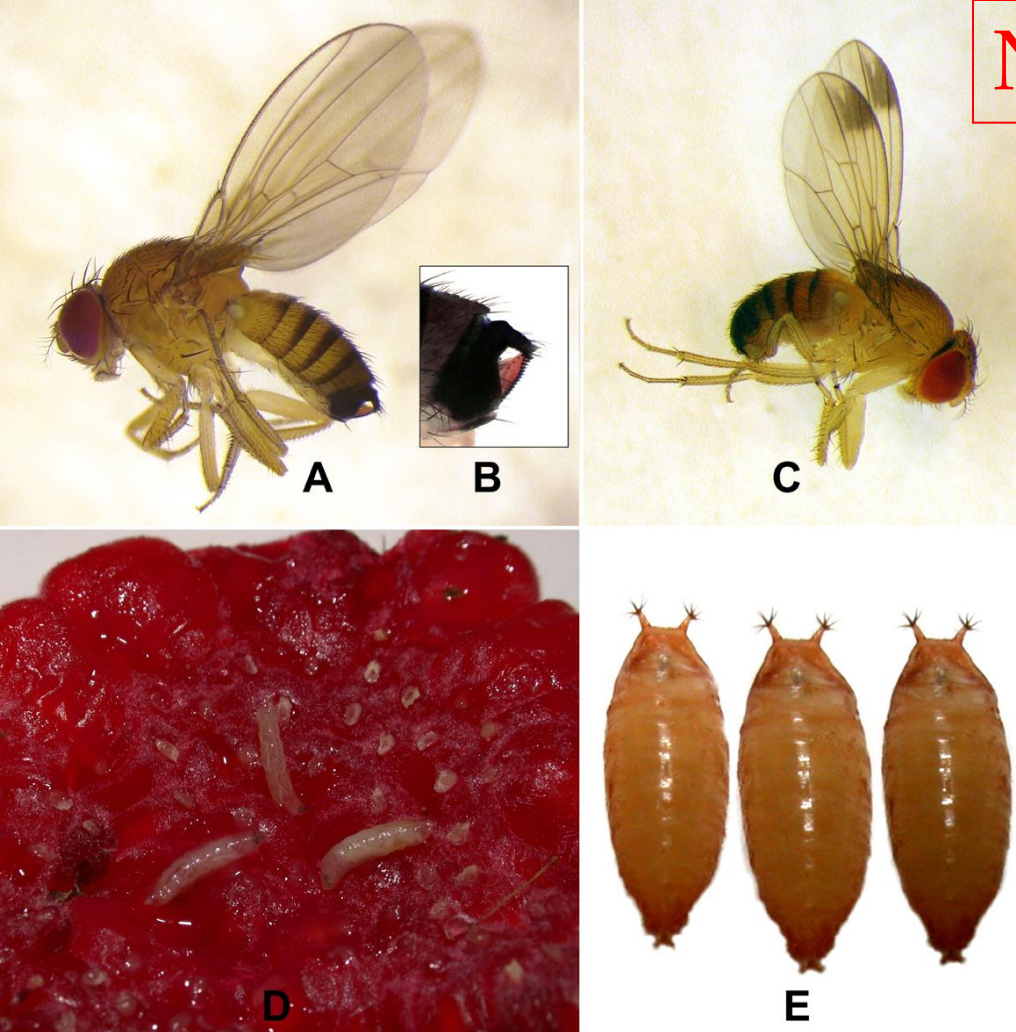
cecidiozno sušenje maline
cecidiozno sušenje maline

• Malinina muva izdanaka (*Reseliella theobaldi*) – let na području Arilja
(zasad bez primene insekticida)

NOVA štetočina u Srbiji!

-Razvija se na: jagodi, trešnji, **malini kupini**, kajsiji, šljivi, breskvi, borovnici, ribizli, dudu, drenu, aktinidiji, smokvi, zovi, vinovoj lozi

-7-15 generacija

-svaka ženka polaže oko 400 jaja

-jaja polaže u zdrave plodove!

Drosophila suzukii, sakupljena u selu Latkovac, okolina Aleksandrovca (Rasinski okrug): A – ženka, B – nazubljena legalica; C – mužjak sa tipičnim crnim tačkama na krilima; D – larve L3 stadijuma u plodu maline; E - lutke

Metode suzbijanja
-praćenje leta
-insekticidi
-higijena berbe

Nove tehnologije u monitoringu štetočina

(Hoya, 2015)

BILJNI PRIPRAVCI

Rastavić (*Equisetum arvense*)

ispoljava fungicidna svojstva. Čaj od rastavića je veoma važan u organskoj proizvodnji jer deluje na više gljivičnih bolesti, pored ostalog i na pepelnicu, plamenjače lisnu rđu, plesnivost. Berbu rastavića treba izvesti u prepodnevним satima i sušiti ga u hladovini da bi sačuvao boju i miris. Čaj se priprema od **1 kg suvih ili 3 kg svežih** biljaka. Biljke se stave u hladnu vodu i **kuvaju do 20 minuta u 20 litara vode**. Dobijena masa se procedi i rastvoru doda 80 litara vode i vrši tretiranje biljaka.

Tephrosia purpurea
-Rotenon

Botanički insekticidi:

-Piretrin

-Nim

-Rotenon

Azadirachta indica
-Nim

Buvač – Chrysanthemum cinerariifolium
-Piretrum

The Newcastle University study, “*Nutritional Composition of Organic Crop Foods*”, 2014

Antioxidants/(poly)phenolics:

Organic crops (primarily cereals, vegetables and fruit) and processed foods (e.g. bread, baby food, fruit juice and wine) have significantly higher concentrations of nutritionally desirable antioxidants/(poly)phenolics compared with their conventionally produced counterparts.

These include **phenolic acids** (19% higher), **flavanones** (69% higher) **stilbenes** (28% higher), **flavones** (26% higher), **flavonols** (50% higher) and **anthocyanines** (51% higher).

Nitrogen:

Nitrogen concentrations were found to be significantly lower in organic crops, specifically, concentrations of **total nitrogen** were 10%, **nitrate** 30% and **nitrite** 87% lower in organic compared to conventional crops

Toxic heavy metals

The meta-analysis detected substantially (48%) lower concentrations of the toxic heavy metal **cadmium** in organic (as opposed to non-organic) crops.

Pesticides

The frequency of occurrence of detectable pesticide residues is **four times higher** in conventional crops.

Conventionally produced fruit had the highest pesticide frequency (75%) compared to conventional vegetables (32%) and crop-based compound foods (45%).

Polumir, jun 2015.

Hvala na pažnji!